

Dr. Szabó Ervin

Budapest székesfőváros közművelődésügyét és a tudományos világot pótolhatatlan, súlyos veszteség érte. Dr. Szabó Ervin, a kiváló író és tudós, a Városi Nyilvános Könyvtár igazgatója, folyó évi szeptember 30-án, hosszú betegség után példaadó, munkás életének 41-ik évében meghalt. Vele a társadalmi tudományoknak egyik kiváló, nagy tudású és nagy tehetségű művelője, a főváros egyik legkiválóbb tisztviselője, a Fővárosi Könyvtár újjászervezője szállott sírba.

Dr. Szabó Ervin 1877. augusztus 23-án Szlancán született. Jogi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte s előbb a képviselőházi könyvtár tisztviselője, majd a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtárosa lett. Könyvtárosága első éveiben európai szakkörökben is jóhangzású nevet szerzett a Mandelló Gyula társaságában szerkesztett nagy bibliográfiai munkájával, a Bibliographia economica universalissal, itthon pedig a budapesti kereskedelmi és iparkamara könyvtárának mintaszerű nagy katalógusával. E munkássága elismertetéseképpen érte őt a főváros statisztikai hivatala akkori igazgatójának, Körösy Józsefnek meghívása 1904-ben, aminek folytán a tanács könyvtárosi állásra választotta meg. Ettől fogva Szabó Ervin lankadatlan erővel dolgozott a kereteiben akkor még kis könyvtár kifejlesztésén. Meglátta a fővárosi könyvtárügy nagy hiányait és felismerte egy modern városi könyvtár feladatait. Cikkekkel és előadásokkal szerzett híveket az angol-amerikai típusú nyilvános könyvtár eszméjének, amely a könyvtárat az egyetemes oktatásügy fontos szervévé és a lakosság minden rétegének napi szükségletévé avatja. Ezeket a törekvéseket a főváros akkori polgármestere dr. Bárczy István és dr. Wildner Ödön tanácsnok a főváros nagyvonalú új kulturpolitikájába is beleillesztették s a tanács ekkor megbízta Szabó Ervint a fővárosi könyvtárügyi programjának és egy nagy modern városi könyvtárnak szervezési munkálataival. Ekkor írta meg Emlékiratát a fővárosi könyvtárügy újjászervezéséről és elkészítette egy nagy könyvtárpalota építési terveit. Ezzel párhuzamosan, fokozatosan kifejlesztette a Fővárosi Könyvtárt, melynek vezetését a székesfőváros tanácsa 1912-ben, midőn az újonnan szervezett könyvtárigazgatói állásra megválasztotta, az ő kezébe adta. Ettől fogva a Fővárosi Könyvtár, mint a főváros új és önálló kulturintézménye igyekezett Szabó Ervin kemény munkabírásu vezetése alatt szakkatalógusaival, modern berendezésével és főként nagy könyvforgalmat lebonyolító fiókkönyvtáraival megvetni a budapesti nyilvános könyvtárügy jövődjének alapjait. A háborús viszonyokon s nem Szabó Ervin törhetetlen energiáján múlt, hogy törekvései csak nagy jövőjű kezdetek maradtak. Kiváló munkásságot fejtett ki a Bruxellesben székelő Institut international de Bibliographie munkálataiban és ezen intézet katalógizáló tizedes rendszerének átdolgozója lett, amely rendszert az egész művelt világon, nálunk is meghonosították. Állandó gondoskodásának tárgya volt a munka gazdaságosságának kérdése is a Taylor-rendszerrel kapcsolatban.

Társadalomtudományi művei közül említendő: Marx és Engels válogatott műveinek alapos kommentárokkal kísért magyar kiadása, továbbá a munkáskérdésről, valamint a világgazdaság és világháború viszonyáról írt több maradandó értékű könyve. Míg csak betegsége ágyba nem döntötte, lankadatlan buzgalommal dolgozott és be is fejezte utolsó művét az 1848-iki magyar forradalom gazdasági alapjairól. A Társadalomtudományi Társaságnak egyik alelnöke volt, élénk részt vett a Huszadik Század című folyóirat szerkesztésében s itt, valamint más folyóiratokban és napilapokban jelentek meg éles logikával és szigorú tudományos objektivitással megírt értékes cikkei.

Kiváló egyénisége, nemes jelleme és puritán egyszerűsége sok tisztelőt és barátot szereztek Szabó Ervinnek, akik szeretettel és kegyelettel meg fogják őrizni emlékét.

*

Szerdán, október 2-án délután négy órakor helyezték örök nyugalomra Szabó Ervint a farkasréti temetőben. A temetésen a gyászoló családon, Szabó Ervin nagyszámú tisztelőin, hívein és barátain kívül megjelentek dr. Bárczy István főpolgármester, dr. Déri Ferenc és dr. Harrer Ferenc alpolgármesterek, dr. Wildner Ödön, Márher Aladár, dr. Városov Gyula, dr. Sallay Árpád tanácsnokok, dr. Kemény Géza tanácsnok-főjegyző, a Városi Könyvtár tisztviselői kara dr. Madzsar József könyvtári aligazgató és dr. Braun Róbert főkönyvtáros vezetésével. A főváros nagyobb gyáraiban a munkások, mély gyászuk jeléül, délután négy órakor tíz percre beszüntették a munkát.

A székesfőváros nevében dr. Harrer Ferenc alpolgármester bucsúztatta el Szabó Ervint, a Fővárosi Könyvtár részéről dr. Madzsar József aligazgató vett búcsút tőle, a magyarországi szociáldemokrata párt gyászát dr. Kunfi Zsigmond tolmácsolta, a Társadalomtudományi Társaság, a Társadalmi Tudományok Szabad Iskolája és a Huszadik Század szerkesztősége részéről pedig dr. Jászi Oszkár mondott utolsó Istenhozzádot az elhunytak.

Ezután a gyászolók serege fedetlen fővel kísért a koporsót a nyitott sírhoz, ahol elhantolták Szabó Ervint, a kiváló tudóst, önzetlen embert, a főváros derék főtisztviselőjét.